

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev 690/2013
03.07.2013. godina
Beograd

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Nadežde Radević i Olge Đuričić, članova veća, u parnici tužilje Ž.V. iz N.M., koju zastupa punomoćnik V.U., advokat iz Z., protiv tuženog D.G. iz N.M., koga zastupa punomoćnik B.S., advokat iz N.B., radi izdržavanja, odlučujući o reviziji tužilje, izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda u Novom Sadu GŽ. 163/13 od 01.04.2013. godine, u sednici održanoj 03.07.2013. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDA SE presuda Apelacionog suda u Novom Sadu GŽ. 163/13 od 01.04.2013. godine i predmet vraća drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom preinačena je presuda Osnovnog suda u Zrenjaninu P2. 384/2013 od 25.januara 2013. godine, kojom je tuženi obavezan da tužilji na ime doprinosa za njeno izdržavanje u periodu od 11.12.2004. do 11.03.2006. godine isplati 225.000,00 dinara sa zateznom kamatom počev od 12.04.2010. godine pa do isplate, i tužbeni zahtev je odbijen kao neosnovan.

Protiv pravnosnažne drugostepene presude tužilja je blagovremeno izjavila reviziju zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni kasacioni sud je ispitao pobijanu presudu na osnovu člana 399. ZPP ("Sl. glasnik RS" 125/04...), pa je našao da je revizija osnovana.

Pravnosnažnom presudom Opštinskog suda u Novom Bečeju P 212/2009 od 12.10.2009. godine utvrđeno je da je tuženi prirodni otac mal. ... rođene 11.03.2005. godine. Majka deteta je tužilja. Za vreme začeća, a i kasnije, tuženi nije živio u vanbračnoj zajednici sa tužiljom niti je na bilo koji način doprinosa njenom izdržavanju. Ona nije bila u radnom odnosu i lice je bez imovine.

Kod takvog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je tužilji dosudio izdržavanje za period od tri meseca pre rođenja deteta i 12 meseci po rođenju deteta na osnovu člana 153. Porodičnog zakona imajući u vidu potrebe majke deteta i imovinske mogućnosti dužnika izdržavanja.

Preinačujući prvostepenu presudu, drugostepeni sud smatra da je pravilo iz člana 153. Porodičnog zakona propisano u cilju zaštite i materijalnog obezbeđenja majke deteta za vreme dok traje njena nesposobnost da ostvaruje sredstva za svoje izdržavanje, ali ipak odbija tužbeni zahtev smatrajući "da je poverilac izdržavanja legitimisan da podnese tužbu za tekuće izdržavanje odnosno izdržavanje koje bi teklo od podnošenja tužbe pa ubuduće u smislu odredbe člana 278. stav 2. Porodičnog zakona" i da tužilja nema pravo na regres po članu 165. stav 1. Porodičnog zakona.

Pravno stanovište drugostepenog suda nije pravilno.

Po pravilu tužbom za izdržavanje zahteva se izdržavanje u novcu, sa obrocima koja dospevaju u budućnosti. Ali, pravilo iz člana 153. Porodičnog zakona je izuzetak od izloženog s obzirom da pravo na podnošenje tužbe (pravo na izdržavanje) ima majka deteta čiji se status po prirodi stvari ne zna do momenta porođaja. Zbog toga majka deteta bez obzira na vezu sa pretpostavljenim ocem (bračnu, vanbračnu ili povremenu), ima pravo da zahteva izdržavanje od oca deteta ako nema (ili nije imala) dovoljno sredstava za izdržavanje i to za vreme od tri meseca pre porođaja i godinu dana posle porođaja (vreme trajanja te specifične vrste izdržavanja). Dakle, iz citirane odredbe proizilazi da se tužba može podneti i radi naknade izdržavanja po proteku roka za koji traje izdržavanje. Tu vrstu tužbe ne treba poistovećivati (kako to čini drugostepeni sud) sa tužbom za regres po članu 165. Porodičnog zakona. Pravilo iz te odredbe reguliše drukčiju životnu situaciju jer konstituiše pravo na regres lica koje je faktički davalo izdržavanje, a nije imalo pravnu obavezu da traži naknadu od lica koje je po ovom zakonu bilo dužno da daje izdržavanje.

Na osnovu izloženog, tužilja (majka deteta) može po članu 278. stav 2. Porodičnog zakona podneti tužbu radi izdržavanja jer se u smislu ovog zakona smatra poveriocem izdržavanja (veza sa članom 153. Porodičnog zakona), pa je neprihvatljivo stanovište drugostepenog suda da tužilja nije aktivno legitimisana u ovoj parnici.

Zbog pogrešnog pravnog stava (nepostojanja prava na izdržavanje), drugostepeni sud nije cenio ni jedan žalbeni navod tuženog kao dužnika izdržavanja (njegove imovinske mogućnosti i potrebe, kao i osporavanje imovinskih mogućnosti poverioca izdržavanja), zbog čega nisu postojali uslovi za preinačenje drugostepene odluke. Na osnovu člana 407. stav 2. ZPP odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća

sudija

Predrag Trifunović,s.r.